

Juryrapport Prix de Rome 2023

De jury van de Prix de Rome Beeldende Kunst 2023 selecteerde uit 321 aanmeldingen een shortlist van vier kunstenaars: Josefin Arnell, Jonas Staal, Ghita Skali en Michael Tedja.

De jury ziet vier kunstenaars die allemaal reageren op een maatschappelijke problematiek, maar die dat ieder doen vanuit een geheel eigen positie en daarin een compleet eigen vorm kiezen.

Josefin Arnell werd deel van een kleine gemeenschap rond een buurthuis en kwam samen met de leden van deze gemeenschap tot een maatschappijkritische film over gentrificatie en stadsvernieuwing. Ghita Skali bevraagt de machtsstructuren binnen de kunstwereld zelf aan de hand van een historisch artefact en Jonas Staal stelt zich op als een onderzoeker van de propagandamethodes van wereldmachten binnen een documentair construct. De jury ziet hoe Michael Tedja een autonome positie claimt maar vanuit een geheel eigen beeldtaal toch een maatschappelijke uitspraak doet, ook al is die nadrukkelijk poëtisch reflecterend aan de zijlijn.

De jury heeft veel waardering voor de grote inzet in korte tijd van alle genomineerden, maar had tegelijkertijd soms gehoopt op een meer stevige uitspraak, nieuwe stap of radicaal gebaar. De genomineerden zijn vaak – wellicht onder de indruk van het instituut van het Stedelijk Museum Amsterdam of dat van de Prix de Rome – netjes binnen de lijnen van het eigen oeuvre gebleven.

Josefin Arnell

De jury herkent in de praktijk van Josefin Arnell een grote toewijding voor zowel haar vakmanschap als de mensen met wie zij samenwerkt. Ze toont lef door zichzelf in onvoorspelbare situaties te plaatsen en weet ondertussen trouw te blijven aan haar eigen artistieke visie met een uniek artistiek vocabulaire. Daarbij heeft ze een scherp oog voor de uitdagingen die ontstaan bij het werken met diverse gemeenschappen.

Arnells film *Buurthuis 2* verbindt de esthetiek en *tropes* van horror en *slasher*-films met de doodgewone setting van een buurthuis. Dit levert een maatschappijkritisch werk op met veel karakter. *Buurthuis 2* bevat prachtige scènes en weet volgens de jury een fijne dosis humor en luchtigheid toe te voegen aan deze editie van de Prix de Rome. De jury gunt het Arnell om in toekomstige projecten haar samenwerking met diverse gemeenschappen en haar eigen positie daarin verder te verdiepen.

Jonas Staal

De installatie *Empire's Island* van Jonas Staal vertelt het verhaal van Ascension Island en de gevolgen van de kapitalistische soevereiniteit genaamd 'Empire'. Het werk daagt de bezoeker uit om voortdurend te betwijfelen waar deze naar kijkt. Het maakt ons bewust hoe gemakkelijk onze eigen blik misleid kan worden.

Empire's Island is een documentaire presentatie met herkenbare elementen als een voice-over en illustratieve grafische elementen die het narratief over Ascension Island

ondersteunen. Tegelijkertijd is het ook een conceptueel werk waarbinnen de documentaire vorm becommentarieerd wordt. Binnen het werk is, naast het lineaire narratief, een veelvoud van ideeën met veel specifieke verwijzingen te vinden. Soms zijn deze verwijzingen makkelijk te vinden, en soms gaat het om hints en grappen die als verborgen boodschappen verstopt zijn. Maar ook zonder deze specifieke verwijzingen mee te krijgen blijft het werk volgens de jury sterk overeind. Dit komt doordat het werk van Staal op veel verschillende niveaus te interpreteren is. Afhankelijk van hoe bekend de toeschouwers zijn met het specifieke onderwerp en de praktijk van Staal zijn er verschillende levels waarop zij het werk kunnen 'binnenstappen'. Tegelijkertijd roemt de jury hoe Staal compromisloos te werk gaat en voortdurend zijn eigen positie bekritiseerd.

Ghita Skali

Ghita Skali presenteert een niet te negeren statement. Haar werk *Relentless Putridity* toont een openstaande deur met daarachter een bakstenen muur. Door een luikje onderin geeft een dispenser pamfletten af aan de bezoeker. De deur zelf is afkomstig uit het archief van de Rijksakademie en is onderdeel van de geschiedenis van de Prix de Rome. Door dit historisch object naar het museum te halen brengt Skali het verleden naar het heden en legt zij de vinger op de zere plek van onvolkomenheden in deze geschiedenis. De institutionele kritiek van Skali richt zich op kunstprijzen maar tegelijkertijd legt de kunstenaar met een - naar bleek geurend - pamflet een directe link met discriminatoire praktijken binnen de kunstwereld in het algemeen.

De jury waardeert hoe *Relentless Putridity* binnen een lange termijn praktijk van Skali past waarbinnen kunstprijzen in het algemeen onder de loep gelegd worden. Tegelijkertijd is zij benieuwd hoe dit overkoepelende project vorm zal krijgen en welke plaats haar werk voor de Prix de Rome daarin precies gaat nemen. Ook is de jury nieuwsgierig hoe Skali in de toekomst haar kritiek verder vorm zal gaan geven in relatie tot haar eigen positie binnen de kunstwereld.

Michael Tedja

In *Vertical Reality* en *How to Study the Sea Poetically* laat Michael Tedja op imposante wijze poëzie en schilderkunst samenvloeien. De werken zijn opgebouwd uit vele losse elementen – schilderijen, boeken, tafels, sculpturen, digitale kopieën, teksten – die groots samenkomen. De soms hoge mate van conceptuele abstractie weerhoudt de kunstenaar er volgens de jury er niet van om visueel te overtuigen. Hij is kraakhelder in het definiëren van zijn eigen stem en praktijk zonder een antagonistische houding aan te nemen.

De juryleden zien in de praktijk van Tedja een sterk autonome aanpak, wars van trends, met een oeuvre van grote consistentie. De juryleden waarderen deze consistentie en hecht daarnaast ook waarde aan de ruimte die de kunstenaar vrij laat voor experiment, zoals de monitor op het werk *Vertical Reality* waarop digitale kopieën worden getoond van de bewust verborgen werken uit het Holarium. De jury ziet dit als een spannende ontwikkeling.

Winnaar

De juryleden reikt de Prix de Rome Beeldende Kunst 2023 uit aan Jonas Staal vanwege zijn compromisloze en gelaagde aanpak en de solide kwaliteit van zijn werk. De jury vindt het

bewonderingswaardig hoe Staal met *Empire's Island* uit zijn eigen comfort zone treedt. De kunstenaar is niet onbekend met het werken in oncontroleerbare situaties onder ingewikkelde omstandigheden, met *Empire's Island* signaleert de jury dat hij echter een nieuwe stap in zijn praktijk zet. Een stap waarbij hij steeds meer zijn eigen medium op artistieke wijze bevraagt.

De jury van de Prix de Rome 2023 bestaat uit: Ann Demeester (directeur Kunsthaus Zürich), Ahmet Polat (fotograaf en filmmaker, oprichter en directeur van Stichting Studio Polat), Robbert Roos (directeur Kunsthal KAdE, Amersfoort), Femke Herregraven (beeldend kunstenaar en genomineerde Beeldende Kunst 2019), Christina Li (freelance curator en schrijver) en Eelco van der Lingen (directeur Mondriaan Fonds) als voorzitter zonder stemrecht.